

223. Tu se mi zdi zaslov: pravna reč primerno rabljen za *Rechtsache*, ker tu ni govora o sporu; zaslov: pravdna reč bi se pa prav primérno rabil za nemško: *Streitsache*.

226. Tudi tu ponavljam, kar sem že prej rekel, da je tréba paziti na red besedí in tudi na red stavkov je tréba paziti. Mesto reči: »Z odlokom . . . se je v navedeni pravni reči narok za razpravo o prošnji . . . zahtevajoči, naj . . . določil na danes«, naj se reče: Z odlokom . . . se je v navedeni pravni reči na danes določil narok za razpravljanje o prošnji . . . zahtevajoči, naj . . .

234. Za: »sumarni dokaz« bi rekel: brzi dokaz, — za »sumarno« (adv.) bi rekel: odmah, brzo, na kratko.

239. Mesto »zvedenec« bi rabil: izvedenec, ker to je že poznan zaslov; veščak sam more, izvedenec vé, pa ne more sam, (n. pr. izvedeni océnjevalec prekrasne slike.)

(Konec prihodnjič.)

Dr. Fr. Oblak.

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) K razlagi §-ov 869. — 877. obč. drž. zak.

A naročil je *B*-ju, imejitelju zavoda za poizvedovanje stanovanj, naj poišče za njega in njegovo družino letno stanovanje, katero naj ima 5—6 sob in sicer, ako mogoče »vilo« v obližji mesta Ljubljanskega. *B* poročal je na to, da ima *C* blizu Ljubljane popolnoma odločeno »vilo« s petimi sobami ter je pripravljen dati jo v najem z delom vrta in sicer za letno najemščino 400 gld. Konečno je *B* še poročal, naj pride *A* stanovanje pogledat v Ljubljano. Ker *A* ni utegnil priti, vprašal je *B*-ja brzojavno, koliko znaša letna najemščina. *B* mu je odgovoril, da 400 gld. in naj mu *A* takoj pošlje 100 gld. *A* poslal je res 100 gld. in *B* uročil je ta znesek hišnemu gospodarju *C*-ju kot aro. Nekoliko dnij pozneje popisal je *C* na prošnjo *A*-jevo najeto stanovanje in tudi poročal, da je stanovanje v njegovej hiši, katera je »vili« podobno (villaartig) zidana. Ko pride *A* malo dnij pozneje v Ljubljano in si ogleda stanovanje,

ni se hotel vanj seliti, češ, da hiša ni »vila«. Utožil je na to znesek 100 gld., kateri je *B* izročil *C*-ju kot aro. Tožbena zahteva se glasi: Toženec *C* dolžan je tožitelju *A* vrniti znesek 100 gld., kateri mu je uročil *B* imenom tožitelja o priliki pogajanj med njim in *B*-jem v imenu tožiteljevem o najemu hišnega dela, katerih pogajanj pa tožitelj ni dolžan pripoznati, s 5% zamudnimi obrestmi in pravnimi stroški vse v 14 dneh, da se izogne eksekuciji.

Tekom pravde poudarjal je tožitelj *A*, da *B* ni bil pooblaščen zanj skleniti najemne pogodbe, dalje da hiša toženčeva ni »vila« in da tudi stanovanje ni del samostojne, popolnoma odločene »vile« ter nima pet sob, da je bil torej pri sklepu pogodbe v zmoti glede predmeta. Ugovarjal je tudi še laesio enormis.

Izvedenci, kateri so se zaslišali, izrekli so, da toženčeva hiša, v katerem se nahaja stanovanje, res ni »vila« in da stanovanje tudi nima pet sob, ampak samo jedno, ker so drugi najeti prostori samo čumnote (Kammern).

C. k. za mesto del. okrajno sodišče v Ljubljani je na to z razsodbo z dne 30. avgusta 1891, št. 14431 ugodilo tožbeni zahtevi iz naslednjih razlogov:

Toženec navaja v svojih pravnih spisih, da se je konečno po daljšem prigovarjanji izjavil, ko je *B* prišel k njemu o priliki svojih poizvedovanj o stanovanjih za tožitelja, da je pripravljen, tožitelju dati v najem popolnoma samostojno polovico svoje hiše z delom vrta, kateri bi se imel ograditi, da je zahteval letne najemščine 400 gld. in prosil *B*-ja, naj tožitelja pozove, da si ogleda stanovanje, in če hoče vzeti stanovanje v najem, naj plača tožencu četrletno najemščino naprej. Dalje navaja toženec, da mu je *B* obljubil, sporočiti tožitelju njegovo ponudbo.

Iz pisem, s katerimi je tožitelju, kakor to navajati obe stranki, sporočil najemno ponudbo, razvidi se, da je *B* tožitelju ponudil v najem, in sicer v prvem pismu popolnoma odločeno »vilo«, ležečo blizu mesta na vrtu, katera ima 5 sob, in del cvetličnega vrta, ki bi se imel ograditi, in v drugem pismu stanovanje v odločenej, samostojnej »vili« z delom vrta, ki se ima zagraditi, za letno najemščino 400 gld., katera se ima plačati v četrletnih obrokih naprej. Tožitelj sam trdi, da je *B*-ju po prejemu prvega pisma odgovoril, da nima časa priti v Ljubljano in da je *B*-ja brzojavno vprašal koliko znaša letna najemščina, na kar je dobil brzojavni odgovor,

da znaša najemščina 400 gld. na leto in naj brzojavno pošlje 100 gld. Dalje trdi tožitelj, da je dne 3. oktobra 1889 poslal *B*-ju zahtevanih 100 gld., kateri mu je poročal pismeno istega dne, da je uročil 100 gld. *C*-ju.

Iz teh tožiteljevih navedeb, oziraje se na gori navedena pisma, razvidi se, da je tožitelj dobro vedel, zakaj je poslal 100 gld. in da je z uročitvijo tega zneska le hotel poplačati prvi obrok četrletne najemščine. To razvide se posebno še iz tega, da je sam tožencu dne 4. oktobra 1889. l. pismeno naznanil, da mu je poslal po *B*-ju 100 gld. kot najemščino za vilo.

Vprašanje je, je li se je po navedenih dogodbah sklenila pravo-veljavna najemna pogodba? To pa se mora zanikati. Denimo namreč, da je toženec res napram *B*-ju izjavil se, kakor se je preje navedlo, in da je *B*-ja prosil, naj sporoči njegovo ponudbo tožitelju, dokazano je vendar, da tožitelj niti ni izvedel te ponudbe in to radi tega ne, ker se toženčeva najemna ponudba ne sklada s ponudbo, nahajajočo se v pismih *B*-jevih. Ko je namreč toženec ponudil oddelek svoje hiše z delom vrta, ki bi se imel ograditi, za letno najemščino 400 gld., ponujal je *B* v svojih pismih v najem samostojno, popolnoma odločeno vilo, ležečo sredi vrta. Trditi se pa ne more, da je le postranska stvar, ako se je imenoval predmet najemne pogodbe »vila«, ker je gotovo, naj se razume s tem pojmom kar koli, da se ne misli s pojmom »vila« in sosebno s pojmom »odločena vila« samo na oddelek hiše. Izvedenci izrekli so tudi, da stanovanje oziroma hiša, za katero se gre, ni »vila« in posebno ne »odločena vila«, temveč samo del vrtnarske hiše, ki se naslanja na rastlinjak, in da se more ta del k večjemu radi tega imenovati ločen, ker ima posebna vrata.

Gotovo bi bil tožitelj, ako bi *B*, ko mu je poročal ponudbo, rabil besede toženčeve, imel vso drugo podobo o najemnem predmetu, kakor si jo je moral napraviti po ponudbi, kakoršna se mu je sporočila.

Ako toženec navaja, da je tožitelj o priliki svojih poizvedovanj po stanovanjih »vilo« omenil samo kot najbolj pripravno in se izjavil slednjič, da je zadovoljen tudi s kakim drugim stanovanjem z vrtom in konečno celo s stanovanjem brez vrta, in ako hoče toženec s tem dokazati, da je bilo tožitelju samo do tega, da je dobil

stanovanje, nima to nobenega upliva na navedeno, ker gre samo za to, kako je stvar v konkretnem slučaju.

Iz tega se razvidi dovolj, da tožitelj ponudbe toženčeve niti izvedel ni, ampak da mu je *B* stavil ponudbo, ki se je popolnoma razločevala od toženčeve ponudbe. Akoravno je toraj tožitelj s tem, da je uposlal 100 gld., molče vsprejel ponudbo, se vendar pogodba ni sklenila, ker se sprejem ni nanašal na toženčevo ponudbo in niti ni mogel na njo nanašati. Predmet tožiteljevega sprejema bila je samo ponudba *B*-ja, katera pa ni bila toženčeva.

Torej se ne more govoriti, da se je najemna pogodba sklenila, ker se stranki v privoljenji nista zjediniili (§ 869 obč. drž. zak.). Znesek 100 gld. ima torej toženec brez pravnega naslova in obso-diti se je moral, da ga vrne.

Vsled *B*-jevega ravnanja onemogočilo se je, da bi se sklenila najemna pogodba. *B*-jevo krivdo ima pa napram tožitelju zastopati toženec, ker je bila njegova skrb, da izve tožitelj njegovo ponudbo nespremenjeno.

Da bi se smela pogodba ometovati radi tega, ker bi bil tožitelj pripravljen v zmoto, ali radi laesio enormis se ne more trditi, ker je pogoj takega ometovanja, da se je res sklenila pogodba, in bi drugi ugovor vsled izreka izvedencev tudi ne mogel obveljati, ker so le-ti izjavili, da bi bila letna najemščina 250—300 gld. vse-kako primerna.

B ne more se pa smatrati po vsem pooblaščenem tožiteljevim in torej tožitelj tudi ni navezan na njegove dogovore s tožencem.

Na apelacijo toženčevo je višje dež. sodišče z rzsodbo z dne 3. februarija 1892, šte. 11.404 tožbeno zahtevo povsem odbilo.

Razlogi.

Po lastnih navedbah tožiteljevih oziraje se na priložena pisma smatrati je kot dokazano, da je tožitelj *B*-ju, imejtelju zavoda za poizvedovanje stanovanj, naročil, zanj in za njegovo družino poizvedeti v Ljubjani letno stanovanje, imejoče 5—6 sob in vrt. Pri tem omenil je najprvo, da bi bila najpripravnejša kaka »vila« v bližini mestni, pozneje pa tožitelj ni več ponavljal te želje. Tožitelj navede sam, da mu je *B* poročal, da »vil«, katere so se izrecno omenile, ni dobiti v najem.

Začetkom oktobra 1889 dobil je tožitelj od *B*-ja prvo pismo o stanovanji, za katero se pravda, na kar mu je brzojavil, da ne utegne priti osebno v Ljubljano in vprašal, koliko znaša letna najemščina. *B* odgovoril mu je na to tudi brzojavno dne 3. okt. 1889 ter mu istega dne pismeno poročal najemne pogoje. Dne 4. okt. 1889 poslal je tožitelj po *B*-ju tožencu 100 gld. kot najemščino za »vilo«. Ob jednom pisal je sam tožencu in ga povpraševal po stanovanji. Še le na toženčevo pismo z dne 6. oktobra 1889 prišel je tožitelj dne 12. oktobra 1889 k tožencu in rekel, da stanovanja ne vzame v najem. Radi tega zahteva nazaj znesek 100 gld. in ga utožuje sedaj s *condictio indebiti*, ker baje ni veljavne najemne pogodbe.

Tožitelj trdi, da se med njim in tožencem sploh ni sklenila pravoveljavna najemna pogodba, češ, da je njegovo privoljenje bilo naperjeno le na najem »vile«. Ker pa najemni predmet, kateri mu je toženec ponudil po *B*-ju, ni »vila«, kakor so to potrdili izvedenci, ne more se smatrati pogodbo veljavno. Prvi sodnik ugodil je nepogojno tožbeni zahtevi v smislu tožiteljevih navajanj.

Toda tem pravnim nazorom ne more se pritrčiti, ker tožitelj ni niti napram *B*-ju izrecno izjavil se, da sme najemni predmet biti le vila, in se tudi ni dokazalo, da bi se bila ta lastnost (vila) pri pogajanjih med *B*-jem in tožencem označila kot bistvena ali, da bi bil namen na to lastnost izrekel se kot poglavitni, ali da bi toženec namenoma ponudil najemni predmet kot »vilo«.

Nasprotno sklepati se mora iz tožiteljevih navedeb, da je bil njegov namen, najeti stanovanje, imejoče 5—6 sob in kuhinjo in posebno tudi vrt, in se je »vila« dostavila le kot postranska okolščina, kot postranska želja pogodbenega namena.

Ako pa ne zadeva ta postranska okolščina vsebine pravnega opravila, temveč samo nagib, da je tožnik sprejel ponudbo, ne more se trditi, da bi bila najemna pogodba neveljavna, ali da bi se smela ometovati radi nedostujočega privoljenja tožiteljevega v smislu §-ov 869—877 obč. drž. zak.

Nasprotno je po lastnih tožiteljevih navedbah in posebno po priloženih pismih brez dvoma, da sta se bili stranki o najemnem predmetu in o najemščini popolnoma zjedini in je tožitelj dokazal na nedvoumen način svoje privoljenje s tem, da je plačal najemščino v znesku 100 gld. Torej ne velja razlog, s katerim je skušal

ometovati tožitelj pogodbo. Izvedenci pa tudi niso potrdili njegovega ugovora radi prikrajšanja nad polovico prave vrednosti.

Na revizijske pritožbe tožiteljeve je najvišje sodišče z odločbo z dne 18. majnika 1892, številka 4613 višjesodno razsodbo potrdilo.

Razlogi.

Nikakor ne da se opravičiti po spisih, ako tožitelj v svojih revizijskih pritožbah imejitelja zavoda za poizvedovanje stanovanj, *B*-ja, kateri je sodeloval pri napominanej najemnej pogodbi, imenuje toženčev organ in izvaja iz tega posledice, da bi utemeljil svoje pritožbe, ker je tožitelj sam navedel v svojej tožbi, da je dal *B*-ju naročilo, naj poišče za njega in njegovo družino stanovanje v Ljubljani, in da je *B* vsprejel to naročilo in ga obvestil o toženčevi ponudbi, in ker sam prilaga pisma, katere mu je pisal *B* o stanovanji, katero je poizvedel pri tožencu.

Iz pravnih spisov razvidi se, da so se pogajanja s tožencem nanašala le na določen najemin predmet, namreč na določeno stanovanje v toženčevi hiši v Ljubljani.

Torej je tudi izključeno, da bi se nanašal vsprejem toženčeve najemne ponudbe po tožitelju, katero je vsprejel s tem, da je vpslal četrletno najemščino, na drug predmet, kakor ga je toženec ponudil tožitelju v najem.

Ako se torej sklicuje tožitelj, da bi utemeljil svoj ugovor, da se stranki nista zjedini o najemnem predmetu in se toraj najemna pogodba ni sklenila, na to, da je *B* najemni predmet imenoval v svojih pismih »vilo« in da je z ozirom na to vsprejel najemno ponudbo, more se to smatrati le kot ugovor pomote, v kateri se je baje nahajal tožitelj o lastnostih najemnega predmeta.

Ker pa tožitelj niti sam ne trdi, da bi bil prouzročil toženec to pomoto, temveč sam navede, da toženec najemnega predmeta ni imenoval »vilo«, ne bi mogla takošna zmota nikdar razveljaviti najemne pogodbe radi nedostajočega privoljenja.

Po lastnih navedbah tožiteljevih prouzročila je to zmoto tretja osoba in sicer lastni tožiteljev pooblaščenec. Ni pa dokazano in niti ni trdil tožitelj sam, da bi se udeležil toženec dejanja tretje osebe ali da bi le zanj očitno vedeti moral (§ 875 obč. drž. zak.).

Torej tudi ni treba razmotrivati vprašanja o pravnem obstoju te zmote in njenih nasledkih v smislu §ov 871. in 872 obč. drž. zak., temveč morala se je odbiti tožbena zahteva naperjena na to, da vrne toženec plačano najemščino, ker se najemna pogodba baje ni sklenila.

b) Ni treba dokazati nevarnosti za dovolitev eksekucije v varnost „pendente appellatione“.

V pravdi Josipa M. proti Ivanu K. zaradi 261 gld. 53 kr. s prip. je okrajno sodišče v L. z rzsodbo z dne 31. decembra 1891, št. 6819 odbilo tožbeno zahtevo ter obsodilo tožitelja, da mora povrniti zagovorne troške.

Zoper to rzsodbo vloži tožitelj apelacijo. »Pendente appellatione« prosi toženec predznambe eksekutivne zastavne pravice pri tožiteljevih zemljiščih v varnost prisojenih mu zagovornih troškov v znesku 177 gld. 74 kr. Ta predznamba se mu tudi dovoli z odlokom z dne 21. aprila 1892, št. 2351.

Zoper ta odlok vložil je tožitelj rekurz, v katerem je poudarjal, da je njegovo imetje, kakor obče znano in tudi iz zemljiške knjige razvidno, dokaj veliko, in prosil, ker nobene nevarnosti ni, da bi toženec ne bil popolnem poplačan, naj se odlok prvega sodnika razveljavi.

Višje dež. sodišče v Gradci odbilo je z odločbo z dne 1. avgusta 1892, št. 4741 ta rekurz ter povse potrdilo odlok prvega sodnika glede na to, da ima po §-u 259. obč. sod. r., kateri glede na določbo §-a 7. pr. dv. dekr. z dne 24. okt. 1845, št. 906 zb. pr. zak. velja tudi v sumarnem postopanju, zmagonosni toženec pravico zahtevati varnosti za zagovorne troške, ki mu jih prisodi prva instanca, in da je izvrševanje te pravice nezavisno od uporabe §-a 406. obč. sod. r., in potem glede na to, da ni potreba dokazati kake nevarnosti, ker je zahtevana eksekucijska dovolitev po smislu navedene zakonove določbe zavisna jedino le od kakovosti prepirne stvari, ne pa tudi od tega, kako je z imetjem dolžnikovim.

Najvišje sodišče je potrdilo odločbi nižjih instanc z odločbo z dne 22. oktobra 1892, št. 6778, ker v izpodbijanih odločbah nižjih instanc ni najti pogoja dvornemu dekretu z dne 15. feb. 1833, št. 2593. zb. pr. zak., ki bi opravičeval njuno premenitev, seosebno

ako se pomisli, da ukaz pravosodnega ministerstva z dné 18. julija 1859, št. 130 drž. zak. ni premenil določbe §-a 259. obč. sod. reda glede oseb, ki so upravičene prositi varnosti, in o tem glede na splošno besedilo §-a 12. navedenega ministerskega ukaza ni dvomiti, da pristojna po §-u 259. obč. sod. r. tudi zmagonosnemu tožencu pravica zahtevati varnosti za troške, ki mu jih prisodi prva instanca; da spadajo troški tudi k glavnemu sporu, da je izvrševanje te pravice nezavisno od pogoja uporabe §-a 406. obč. sod. r. in da dokaz nevarnosti ni potreben pogoj za dovolitev eksekucije v varnost.

c) Je li nujni delež dedni delež ali pa tirjatev do zapuščine? Neznano kje bivajoči nujni dedič mora se v smislu §-a 131. ces. pat. z dne 9. avgusta 1854, št. 208 drž. zak. ediktom obvestiti o pripali mu dedščini.

Udova *A* je zapustila oporoko, v kateri je imenovala dedičem svoje otroke razun sina *B*. Taisti — pravi namreč zapustnica — napravljajl ji je preveč britkih ur, plačati je morala zanj preveč dolgov, tako, da misli, da ji pristojna pravica, da ga razdeduje, ako se bi mu pa posrečilo ovreči oporoko, sme zahtevati le nujni delež, v kateri se pa mora vse to vračuniti, kar je za njegove dolgove poplačala. Ker je bil *B* odpotoval uže pred več leti v Ameriko, njegovo sedajno bivališče pa ni znano, postavilo mu je deželno sodišče v Lj. kuratorja, »da varuje njegove pravice.« Kuratorju pa ni bilo mogoče poizvedeti sedajno bivališče varovančevu; prosil je torej, naj se ukreni ediktalno postopanje v smislu §-a 131. ces. pat. z dne 9. avgusta 1854, št. 208 drž. zak.

Z odločbo z dne 13. avgusta 1892, št. 7515 odbilo je napominano sodišče to zahtevo.

Razlogi.

V smislu §-a 131. l. c. je samo presumptivnega postavnega ali pa imenovanega dediča obvestiti o pripali mu dedščini potom edikta. O tem pa v predležem slučaju ne more biti govora. *B* izključen je izrecno od dedščine udove *A* po oporoki, katera se do sedaj od nobene strani še ni izpodbijala. Torej gre tu le za to, če mu pristojna kot opravičencu do nujnega deleža iz tega naslova še kaka tirjatev do zapuščine. Glede na to pa

ni ovire, da varuje imenovani skrbnik pravice svojega odsotnega varovanca pri zapuščinski obravnavi po udovi *A*.

Rekurzu, kateri je vložil skrbnik in v katerem se je posebno povdarjalo, da je z ozirom na § 727. obč. drž. zak. najni dedič na vsak način tudi postavni dedič ter tudi, da dosedaj še ni mogel oporoke skrbnik izpodbijati, ker je bila njegova dolžnost do sedaj le poizvedovati bivališče *B*-jevo (§ 131. napominanega ces. patenta) — *B* pa radi tega ne, ker ni še ničesar o tem zvedel, da mu pristojna ta pravica — ugodilo je nadsodiščče v *G*. z odločbo z dne 21. septembra 1892, št. 8751 in sicer — uvaževaje, da pristojna zakonskemu sinu *B* udove *A*, če ničesar drugzega, vendar pravica do nujnega deleža, da ima torej tu vstopiti glede njega postavno podedovanje po zapustnici, da je torej postavni dedič zapustnice (§i 762., 727., 532., 533. obč. drž. zak.) — uvaževaje, da se je za poizvedanje bivališča neznano kje bivajočega *B*-ja imenovani kurator izjavil, da se mu ni posrečilo bivališča poizvedeti in da tudi v to nima nobene nade ter predlagal, naj se obvesti njegov kurand v smislu §-a 131. večkrat navedenega patenta o pripali dedščini potom edikta, ki bi se imel glasiti na jedno leto, uvaževaje, da je bil po jasni določbi tega ces. patenta povsem opravičen, staviti ta predlog in pa, da ni utemeljen po prvem sodniku zastopani nazor — namreč, da bi se mogel le imenovani ali pa presumptivni postavni dedič obvestiti o pripali dedščini potom edikta, glasečega se na jedno leto, da pa tega slučaja tu ne bi bilo, ker je *B* izrecno izključen od dedščine, ker je svojstvo *B*-ja, kot postavnega dediča dognano in se vrh tega ne more odvzeti pravica izpodbijati oporoko, kakor smejo to storiti tudi drugi dediči — in končno uvaževaje, da rebus sic stantibus ni utemeljena odklonitev rekurentovega predloga glede izdaje edikta niti v slučaji samem niti v zakonovih določbah.

Ob jednom se je tudi deželnemu sodišču ukazalo, naj uvede napominano ediktalno postopanje.

d) Pogoji postopanja po §-u 298. obč. sod. reda in dvor. dekr. z dne 7. majnika 1839, št. 358 z. j. z.

B priznal je v svojem pismu z dne 21. novembra 1891, da dolžuje *A*-ju znesek 15.000 gld. ter obljubil, da bode plačal ta znesek

potem, ko mu odstopi *A* svoje iz nekega pravnega razmerja proti *C*-ju izvirajoče tirjatve. *A* ponudil je *B*-ju odstop, a ni dobil nobenega odgovora; potem pa vložil proti *B*-ju eksekutivno tožbo na znesek 15.000 gld. kateri je priložil pismo z dne 21. novembra 1891, prepis pisma, s katerim je ponudil *B*-ju odstop ter pravilno napravljeno odstopnico. Prosil je, naj se naloži *B*-ju, da plača vtoženi znesek, proti izročitvi odstopnice.

C. kr. deželno sodišče v Lj. ugodilo je tej prošnji, uvedlo postopanje v smislu § a 298. obč. sod. reda in dvor. dekr. z dne 7. majnika 1839, št. 358 z. j. z. ter določilo narok za ustno razpravo.

Vsled toženčevega priziva razveljavilo je c. kr. višje dež. sodišče v G. z odločbo z dne 20. julija 1892, št. 6887 ta odlok ter ukazalo, naj se uvede pismeno postopanje.

Razlogi.

Toženi izjavil je v svojem pismu z dne 21. novembra 1891, da bode poplačal znesek 15.000 gld. potem, ko mu odstopi tožitelj vse tirjatve, ki mu pristojajo iz gotovega razmerja proti *C*-ju. Torej mora se ta odstop preje izvršiti, nego sme *A* zahtevati plačilo. Res je, da je tožitelj izjavil, da bode odstopil svoje tirjatve proti *C*-ju pri plačitvi utoženega zneska ter v to svrhu uže pripravil odstopnico; o pravnem pomenu te odstopnice govoriti bode še le takrat mogoče, če se bode izrekla končna rzsodba. Torej niso dani tu pogoji dvor. dekr. z dne 7. majnika 1839, št. 358 z. j. z. ter se mora uvesti o predležči tožbi le pismeno postopanje.

Tožitelj vložil je revizijski rekurz, v katerem pravi: Tožbeni zahtevek se strinja popolnoma z vsebino pisma z dne 21. nov. 1891, v katerem je dokazano, da je dolžnik pripoznal svoj dolg. Uže pred vložitvijo tožbe bil sem pripravljen odstopiti *B*-ju svoje napominane pravice ter to tudi dokazal v tožbi, vrh tega pa le zahteval, naj se obsodi *B*, da plača znesek 15.000 gld proti izročitvi pravilno napravljene odstopnice. Sicer pa nisem obvezan prej odstopiti svojih tirjatev, temveč toženi obvezan je mi prej odšteti plačilo (§§ 1358., 1422. in 1426. obč. drž. zak.).

Nadsodišče ne razločuje med pogoji za uvedenje eksekutivnega postopanja, in pogoji, ki so potrebni za končno prisoditev. Listine, katere sem predložil, se morajo smatrati popolnoma verjetnimi.

Ta priziv je najvišje sodišče odbilo z odlokom z dne 6. septembra 1892, št. 10600. Posebnih razlogov ni navedlo, temveč se le sklicevalo na razloge višjega sodišča. Z.

e) Zapor v smislu §-a 3. zakona z dne 16. marcija 1884, št. 35 drž. zak. in pravica revnih.

Po svojem ex offo zastopniku prosila sta mati in varuh nezakonskega otroka *A*, da se uvede v pravni zadevi proti *B*-ju radi pripoznanja očetstva itd. — ker ni imelo izvršilno postopanje nobenega uspeha — postopanje v smislu §-a 3. zakona z dne 16. marcija 1884, št. 35 drž. zak. Izvršenec ni prišel niti k prvemu, niti k drugemu določenih narokov. Zastopnik tožiteljev prosil je vsled tega, naj se da izvršenec v zapor. Le-tej prošnji ugodilo je c. kr. deželno sodišče v Lj. z odlokom z dne 9. julija 1892, št. 6262 na ta način, da je zapor eksekuta dovolilo ter naprosilo c. kr. za m. del. okrajno sodišče v Lj. naj izvrši ta zapor, a šele potem, ko bodeta prositelja založila zadostni znesek za alimentacijo *B*-ja.

Prositelja vložila sta priziv, v katerem povdarjata, da se jima je podelil v tej zadevi od strani odbora odvetniške zbornice brezplačni zastopnik, da sta torej v smislu §-a 16. odv. r. dobila s tem tudi pravico revnih, katero morata obdržati tudi za izvršilno postopanje in sicer dotelej, da bode zadeva po vsem končana; da je prošnja, naj se da nasprotnik v zapor ter tudi izvrši ta zapor, izvršilni korak, ki ga sme storiti vsak upnik; da bi pa bila ta pravica uprav iluzorična, če se zahteva predujem za alimentacijske stroške, ki se nemore plačati radi uboštva, akoravno namerava zakon, postaviti vsaj v pravnih zadevah bogate in uboge v jedno in isto vrsto s tem, da oprošča plačevanja pristojbin — ter da bi tudi tu državni zaklad moral zalagati za sedaj alimentacijske stroške, katerih vrnitev bi potem smel tirjati od prositeljev, ko bi prišel otrok vsled tega postopanja do sredstev.

C. kr. višje sodišče v G. odbilo je ta rekurz z odlokom z dne 3. avgusta 1892, št. 7365. Odlok se utemeljuje tako:

Pri izvršitvi dovoljenega zapora, kot sredstvo, da se izvršenec prisili k plačilu, morajo se uporabiti v smislu §-a 3. odst. 2. zak. z dne 16. marcija 1884, št. 35 drž. zak. določbe obč. sodnega reda in

k istemu izdanih naredeb. Zapor, kakor ga je uvedla napominana postavna določba, pa ni izvršilni korak, ampak le sredstvo, da se izvršene prisili k plačilu. Po XXVIII. poglavji obč. sodnega reda pa ter pozneje o zaporu izdanih naredbah in sicer resoluciji z dne 11. septembra 1784, št. 335 z. j. z. lit. s) in dvornem dekretu z dne 8. novembra 1784, št. 1784 z. j. z. mora upnik, kateri prosi za dolžnikov zapor, priskrbeti za njegovo alimentacijo potrebni znesek. Torej ne more pristojati upniku, kateri ne more založiti potrebnega zneska, pravica, da dá zapreti dolžnika. Z naredbo fin. min. z dne 8. februvarija 1853, št. 110 drž. zak. določilo se je natanko, kako daleč sega pravica revnih v prepirnih zadevah. Istina je sicer, da le-ta ni omejena samo na pravdno postopanje, temveč da pristojata stranki tudi za izvršilno postopanje, a izvzemši alimentacijske stroške, ki nastanejo vsled osebne eksekucije (naredba pravosod. min. z dne 6. junija 1856, št. 12022).

Revizijski rekurz se ni vložil radi tega, ker bi bil pač brezuspešen.

Iz upravne prakse.

O odmeri oprotnine pri neposrednih cesarskih fevdih.

Deželna komisija za oproščenje fevdov v Lj. v kateri se nahajajo poleg upravnih uradnikov tudi nekateri sodniki in zastopniki prizadetih krogov — razsodila je z odkupnim razsodkom¹⁾ z dne 30. avgusta 1890 št. 10181, da poneha fevdna zveza med Nj. Veličanstvom, kot najvišjim fevdnim gospodom, in A. vazalom glede fevda S., ter da se mora od nepremičnin, ki pripadajo fevdu plačati oprotnina v znesku 8468 gld. 25 kr. v letnih obrokih, od fevdu pripadajočih državnih in drugih obligacij pa da se mora poravnati oprotnina na ta način, da se izroči erarju devinkulovanih državnih papirnatih obligacij v nominalni vrednosti 12.250 gld., primorska odvezna obligacija v vrednosti 180 gld. in v gotovini izplača 30 gld. 78¹/₂ kr. v 14 dneh potem, ko je postal ta razsodek pravomočen. V smislu §-a 12. zak. z dne 17. decembra 1862, št. 103 drž. zak., ki slove: »Pri fevdih, kateri obstoje iz ne-

¹⁾ Tako se izrazi zakon sam.